

e-ISSN 3041-2498

Public Management and Policy

<https://www.eu-scientists.com/index.php/pmap>

Current Aspects of Public Management of the Financial and Budgetary Capacity of Territorial Communities in the Context of Decentralization

Petro Maliborskyi ¹

¹ *Vasyl Stefanyk Carpathian National University (Ukraine). PhD Student at the Department of Public Management and Administration; Head of the Zabolotiv Settlement in the Kolomyia District of the Ivano-Frankivsk Region.*

* **Corresponding Author**, e-mail: maliborskyipv@ukr.net

ARTICLE INFO

Research Article

DOI:

[10.70651/3041-2498/2026.2.17](https://doi.org/10.70651/3041-2498/2026.2.17)

Received:

6 January 2026

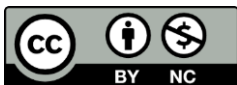
Accepted:

10 February 2026

Published online:

17 February 2026

Copyright © 2026
by author

This is an open access journal and all published articles are licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0)

ABSTRACT

The study is devoted to the problem of the financial capacity of territorial communities as one of the foundations of effective local governance in the context of decentralization. The article identifies the potential of territorial communities' financial capacity to indicate the effectiveness of local government bodies' functioning. It is substantiated that the decentralization reform in Ukraine has had a positive impact on local budgets. There is an increase in income, an increase in the share of own revenues, and a minimization of dependence on state transfers. At the same time, the unevenness of such changes is noted, since the level of financial capacity of communities differs significantly due to the different economic development of regions, investment attractiveness, and the influence of external factors, in particular martial law. This state of affairs highlights the need to improve the budget equalization system and implement an adaptive approach to budget policy. Comparison with other countries has shown that the level of financial decentralization in Ukraine is lower than in most EU countries. That is, there is potential for expanding the financial independence of communities. At the same time, in developed countries, the effectiveness of local finances depends not only on the volume of resources, but also on the quality of management, institutional capacity and active use of digital technologies. The study examined the factors that shape the financial capacity of communities: the structure of income, the quality of budget planning, the level of economic development, investment activity and management efficiency. Correlation analysis confirmed the close relationship between the financial indicators of communities and the general economic condition of the regions. The study substantiates that the synergy of the proposed approaches will contribute to strengthening the financial self-sufficiency of communities, which determines the overall quality of public services and support for sustainable regional development.

KEYWORDS

public administration system, decentralization, capacity of territorial communities, local budgets, sustainable development, public administration, financial and budgetary capacity, budgets of territorial communities, local government, foreign experience, tax revenues.

Актуальні аспекти публічного управління фінансово-бюджетною спроможністю територіальних громад в умовах децентралізації

Петро В. Маліборський 1

1 Карпатський національний університет імені Василя Стефаника (Україна). Аспірант кафедри публічного управління та адміністрування; Заболотівський селищний голова Коломийського району Івано-Франківської області.

* Автор-кореспондент, e-mail: maliborskiyv@ukr.net

СТАТТЯ

АНОТАЦІЯ

Дослідницька

DOI:

[10.70651/3041-2498/2026.2.17](https://doi.org/10.70651/3041-2498/2026.2.17)

Отримана:

06.01.2026 р.

Прийнята:

10.02.2026 р.

Опублікована:

17.02.2026 р.

Авторське право

© 2026 автора

Цей твір

ліцензовано на умовах Ліцензії Creative Commons «Із Зазначенням Авторства – Некомерційна 4.0 Міжнародна» (CC BY-NC 4.0).

Дослідження присвячене проблемі фінансової спроможності територіальних громад як однієї з основ ефективного місцевого управління в умовах децентралізації. У статті визначено потенціал фінансової спроможності територіальних громад щодо індикації ефективності функціонування органів місцевого самоврядування. Обґрунтовано, що реформа децентралізації в Україні позитивно вплинула на місцеві бюджети: спостерігається зростання доходів, збільшення частки власних надходжень, мінімізація залежності від державних трансфертів. Зауважено нерівномірність таких змін, адже рівень фінансової спроможності громад суттєво відрізняється через різний економічний розвиток регіонів, інвестиційну привабливість та вплив зовнішніх факторів, зокрема воєнного стану. Такий стан речей актуалізує необхідність удосконалення системи бюджетного вирівнювання та впровадження адаптивного підходу до бюджетної політики. Порівняння з іншими країнами засвідчило, що рівень фінансової децентралізації в Україні нижчий, ніж у більшості країн ЄС. Водночас у розвинених країнах ефективність місцевих фінансів залежить не лише від обсягів ресурсів, а й від якості управління, інституційної спроможності та активного використання цифрових технологій. У дослідженні розглянуто чинники формування фінансової спроможності громад: структура доходів, якість бюджетного планування, рівень економічного розвитку, інвестиційна активність та ефективність управління. Кореляційний аналіз підтвердив тісний зв'язок між фінансовими показниками громад і загальним економічним станом регіонів. У дослідженні обґрунтовано, що синергія запропонованих підходів сприятиме укріпленню фінансової самодостатності громад, що детермінує загальну якість публічних послуг і підтримку сталого регіонального розвитку.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

система публічного управління, децентралізація, спроможність територіальних громад, місцеві бюджети, сталий розвиток, державне управління, фінансово-бюджетна спроможність, бюджети територіальних громад, місцеве самоврядування, зарубіжний досвід, податкові надходження.

1. Introduction

Фінансово-бюджетна спроможність територіальних громад слугує ключовим чинником формування ресурсної підтримки процесу реалізації повноважень органів місцевого самоврядування, гарантії якості публічних послуг та формування сприятливих передумов для регіонального соціально-економічного розвитку. Трансформація системи державного управління в умовах децентралізації полягає, власне, у делегуванні повноважень і фінансових ресурсів з центрального на місцевий рівень, що змінило основні підходи до формування місцевих бюджетів та управління фінансовими потоками.

Серед основних завдань сучасної системи публічного управління актуалізується формування дієвих стратегій, підходів та механізмів, здатних забезпечити підтримку фінансової спроможності громад та підвищити загальну ефективність управління бюджетними ресурсами. Забезпечення фінансово-бюджетної спроможності територіальних громад передбачає:

- удосконалення бюджетної політики;
- розвиток механізмів міжбюджетних відносин;
- зміцнення дохідної бази місцевих бюджетів
- підвищення ефективності використання фінансових ресурсів.
- розвиток інституційної спроможності органів місцевого самоврядування;
- підвищення рівня фінансового менеджменту;
- впровадження сучасних цифрових інструментів управління.

Одним із основних завдань у межах стратегії досягнення збалансованого розвитку територій наразі є розроблення концептуальних моделей управління фінансовими ресурсами, котрі б враховували соціально-економічну регіональну специфіку. Наразі ключовими практичними завданнями публічного управління є:

- оптимізація бюджетних процесів;
- підвищення прозорості та підзвітності органів влади;
- мінімізація фінансових ризиків;
- удосконалення системи моніторингу;
- оцінювання ефективності використання бюджетних ресурсів.

Очевидно, що внаслідок нерівномірного регіонального розвитку, лімітованих фінансових ресурсів територіальних громад та викликів воєнного стану, актуалізується необхідність трансформації управлінських підходів.

2. Literature Review

Аналіз наукової літератури, свідчить про наявність широкого спектра підходів до оцінювання та забезпечення фінансової самодостатності місцевого самоврядування. Особливої актуальності ці дослідження набувають в умовах сучасних викликів, а саме децентралізації, воєнного стану та економічної нестабільності. У дослідженні [16] автори акцентують на те, що в Україні треба по-новому будувати стосунки між бюджетами, щоб громади мали більше своїх фінансових ресурсів і могли самі вирішувати, як їх витратити.

В окремих роботах [15] досліджуються аспекти формування місцевих бюджетів у контексті децентралізації. Автори пропонують підвищувати ефективність адміністрування для стимулювання ролі власних доходів територіальних громад. З. Залужна виділяє основні теоретичні та практичні аспекти бюджетної системи, акцентуючи на значущості раціонального розподілу ресурсів і посилення контролю за їх цільовим освоєнням [17].

М. Скорик, В. Брухаль та Д. Горелик, зосереджуються на проблемах фінансового забезпечення регіонального розвитку, підкреслюючи необхідність удосконалення інструментів бюджетної політики та залучення інвестиційних ресурсів для зміцнення фінансової спроможності громад [13]. Окремі автори [9] аналізують напрямки впливу процесу децентралізації на розвиток регіонів, при цьому наголошують на нерівномірності фінансового забезпечення.

У деяких публікаціях [2] розглядаються інституційні аспекти управління фінансовими ресурсами громад. При цьому особлива увага науковців приділяється важливості підвищення рівня фінансового менеджменту. Водночас А. Шалашна детермінує бюджетну політику

ключовим інструментом ефективного регіонального соціально-економічного розвитку, а також пропонує впроваджувати стратегічний адаптивний підхід до планування та освоєння бюджетних ресурсів [12].

В. Руденко та С. Бей досліджують сучасні тенденції розвитку місцевих фінансів, звертаючи увагу на необхідність впровадження програмно-цільового методу бюджетування та підвищення прозорості бюджетного процесу [11]. У роботі [5] аналізується фінансова система держави та визначаються ключові напрями зміцнення фінансової спроможності територіальних громад у контексті реформування державного управління.

С. Мороз досліджує питання ефективності бюджетної політики в умовах децентралізації, наголошуючи на важливості координації між різними рівнями влади та забезпечення збалансованості бюджетної системи [8]. Т. Бондарук акцентує на фінансових ризиках у діяльності органів місцевого самоврядування, підкреслюючи необхідність впровадження сучасних механізмів фінансового контролю та управління ризиками [1].

Окрему увагу дослідники приділяють міжнародному досвіду. В. Халавчук у роботі [4] обґрунтовує роль фіскальної децентралізації у підвищенні ефективності використання бюджетних ресурсів. При цьому у дослідженні [10] розроблено теоретичні засади децентралізації, доводячи, що передача повноважень на місцевий рівень сприяє більш ефективному задоволенню потреб населення.

Таким чином подальші дослідження потребують:

- розглянути питання комплексної оцінки фінансово-бюджетної спроможності територіальних громад;
- провести аналіз ефективності управлінських рішень на місцевому рівні;
- оцінити вплив цифровізації на трансформацію системи публічного управління фінансовими ресурсами.

3. Problem Statement

Метою дослідження є розробка підходів до підвищення ефективності публічного управління фінансово-бюджетною спроможністю територіальних громад в умовах децентралізації та сучасних соціально-економічних трансформацій.

Для досягнення мети були поставлені наступні задачі:

- провести аналіз функціонування системи місцевих бюджетів;
- виявити ключові проблеми і обмеження, що стримують розвиток фінансової самодостатності громад;
- визначити чинники, які впливають на ефективність управління фінансовими ресурсами на місцевому рівні.

4. Methods and Materials

Збір статистичних даних здійснювався за регіонами України з використанням офіційних державних джерел, зокрема даних Державної служби статистики України, Міністерства фінансів України, звітів органів місцевого самоврядування та відкритих бюджетних платформ: обсяги доходів і видатків місцевих бюджетів, частка міжбюджетних трансфертів, структура податкових надходжень, рівень дотаційності громад.

Порівняльний аналіз було використано для дослідження міжнародного досвіду (зокрема, у розрізі Франції, Польщі, Естонії, Німеччини) регіонального управління фінансами у контексті:

- рівня автономії місцевих громад;
- ефективності механізмів бюджетного планування;
- рівня використання цифрових інструментів управління.

За допомогою методу моделювання було розроблено концептуальну модель оцінки фінансово-бюджетної спроможності територіальних громад. Було враховано такі параметри, як рівень дохідної бази, структура бюджетних надходжень, ступінь фінансової автономії, інвестиційний потенціал, ефективність бюджетного планування та рівень цифровізації управління.

Для кількісного аналізу застосовано методи кореляційного аналізу. Вони дали змогу виявити взаємозв'язки між:

- обсягами бюджетних ресурсів;
- рівнем економічного розвитку територій;
- інвестиційною активністю
- показниками фінансової спроможності громад.

5. Results and Discussion

У результаті реформи децентралізації в Україні, як свідчать результати аналізу теоретичних та статистичних джерел, фінансові можливості органів місцевого самоврядування суттєво розширились, при цьому відчутним є не лише кількісне зростання доходів місцевих бюджетів, але й якісні зміни у їх структурі. Основною передумовою такої динаміки стало реформування міжбюджетних відносин: за місцевими бюджетами було закріплено частину податку на доходи фізичних осіб (60%), акцизного податку, єдиного податку та плати за землю. Водночас впровадження механізмів горизонтального та вертикального вирівнювання дозволило частково зменшити дисбаланс між окремими громадами (табл. 1).

Таблиця 1. Динаміка основних показників фінансово-бюджетної спроможності територіальних громад України

Показник	2018	2020	2022	2024
Доходи місцевих бюджетів (млрд грн)	234	290	366	410
Частка власних доходів (%)	43	47	52	55
Частка трансфертів (%)	57	53	48	45
Рівень фінансової автономії (%)	38	42	49	53

Джерело: систематизовано автором за даними, наведеними у [6; 7; 14].

Як видно з табл. 1, протягом 2018 – 2024 років спостерігається стабільна тенденція до зростання доходів місцевих бюджетів. Це є прямим наслідком поглиблення процесів децентралізації та передачі фінансових ресурсів на місцевий рівень. Зростання доходів із 234 млрд грн у 2018 році до понад 400 млрд грн у 2024 році свідчить про значне посилення фінансового потенціалу територіальних громад. Ця динаміка формувалася навіть в умовах кризових явищ.

Зростання частки власних доходів із 43% до 55% є одним із найбільш показових індикаторів фінансової незалежності громад. За такої політики органи місцевого самоврядування отримали більше можливостей для самостійного прийняття рішень щодо розподілу фінансових ресурсів. Також зменшення частки міжбюджетних трансфертів із 57% до 45% свідчить про поступове зниження централізованого впливу на бюджетну політику на місцях.

Проте чимало територіальних громад надалі значно залежать від фінансової підтримки держави, що зумовлено:

- обмеженими економічними можливостями;
- слабким розвитком підприємництва;
- демографічними труднощами;
- невисокою інвестиційною привабливістю таких територій.

До того ж воєнний стан негативно вплинув на доходи окремих регіонів, що ще більше загостило різницю в їхньому розвитку.

Таким чином, поряд із загальним зростанням фінансово-бюджетної спроможності територіальних громад зберігається проблема її територіальної диференціації, що потребує удосконалення механізмів державної підтримки та впровадження більш гнучких інструментів бюджетного вирівнювання. Особливого значення набуває необхідність врахування регіональних особливостей розвитку при формуванні бюджетної політики, а також підвищення ефективності використання наявних фінансових ресурсів.

Подальший аналіз дозволив деталізувати регіональні особливості формування фінансово-бюджетної спроможності територіальних громад та виявити ключові чинники, що визначають відмінності між ними (табл. 2). Проведене узагальнення статистичних матеріалів свідчить про наявність суттєвої територіальної диференціації, яка зумовлена як економічними, так і інституційними та безпековими чинниками. Зокрема, рівень доходів на одного мешканця,

структура бюджетних надходжень та ступінь залежності від міжбюджетних трансфертів суттєво варіюються залежно від регіону.

Таблиця 2. Порівняння фінансової спроможності територіальних громад за регіонами (2024 р.)

Регіон	Доходи на 1 мешканця (грн)	Рівень дотаційності (%)	Рівень фінансової автономії (%)
Західний	9200	35	52
Центральний	10500	28	57
Південний	8700	42	48
Східний	7600	50	44

Джерело: систематизовано автором за даними, наведеними у [6; 7; 14].

Дані таблиці 2 демонструють, що найвищий рівень фінансової спроможності характерний для центральних регіонів України, де доходи на одного мешканця досягають 10500 грн, а рівень фінансової автономії становить 57%. Така ситуація пояснюється більш високою концентрацією економічної діяльності, розвинутою промисловою та сервісною інфраструктурою, значною кількістю суб'єктів господарювання та вищим рівнем податкових надходжень. Крім того, центральні регіони мають кращий доступ до інвестиційних ресурсів, що сприяє розширенню дохідної бази місцевих бюджетів.

У західних регіонах спостерігається відносно стабільний рівень фінансової спроможності, що обумовлено розвитком малого та середнього бізнесу, активною трудовою міграцією та надходженням грошових переказів, які опосередковано впливають на місцеву економіку. При цьому рівень дотаційності залишається доволі високим (35%), що свідчить про актуальність структурних обмежень у формуванні дохідної бази.

Для південних регіонів характерними є дещо нижчі показники доходів на одного мешканця (8700 грн) та підвищений рівень дотаційності (42%), що зумовлено, залежністю від аграрного сектору, сезонністю економічної діяльності та впливом логістичних обмежень. Додатковим чинником впливу є також зниження інвестиційної активності внаслідок безпекових ризиків.

Найскладніша ситуація спостерігається у східних регіонах. Доходи на одного мешканця залишаються найнижчими (близько 7600 грн), а частка дотацій сягає приблизно 50%. Саме через воєнні дії відбулось:

- руйнування інфраструктури;
- скорочення кількості підприємств
- зменшення податкових надходжень.

У результаті місцеві бюджети значною мірою залежать від державної підтримки, що знижує їхню фінансову самостійність.

Проведений аналіз показав, що фінансова спроможність громад формується під впливом низки взаємопов'язаних чинників. До них можна віднести:

- рівень економічного розвитку регіону;
- структура господарства;
- демографічна ситуація;
- інвестиційна привабливість;
- ефективність роботи органів місцевого самоврядування.

Важливим результатом дослідження стало формування узагальненої моделі публічного управління фінансово-бюджетною спроможністю територіальних громад (рис. 1), яка відображає взаємозв'язок ключових управлінських інструментів та факторів впливу на фінансову стійкість громад.

Розроблена схема показує, що управління фінансовими ресурсами є комплексним процесом. В ньому всі основні елементи (бюджетне планування, міжбюджетні відносини, фінансовий контроль, інституційна спроможність, цифровізація) тісно пов'язані між собою та працюють як єдина система. Разом вони формують основу фінансової спроможності територіальних громад, котру необхідно розглядати як результат синергії управлінських, економічних та інституційних чинників.

Рис. 1. Схематична модель публічного управління фінансово-бюджетною спроможністю територіальних громад

Джерело: розроблено автором.

Важливе місце в цій системі займає цифровізація. Вона сприяє:

- більшій прозорості бюджетного процесу;
- прискоренню прийняття рішень;
- інформаційній доступності для громадян;
- підвищенні відповідальності органів влади.

Використання цифрових платформ, таких як системи відкритих бюджетів, допомагає зменшити корупційні ризики та ефективніше використовувати бюджетні кошти.

Порівняльний аналіз міжнародного досвіду дозволив оцінити рівень фінансової децентралізації в Україні у співставленні з європейськими країнами (рис. 2). Для цього було використано показник частки місцевих бюджетів у валовому внутрішньому продукті, який є загально визнаним індикатором рівня фінансової автономії територіальних одиниць.

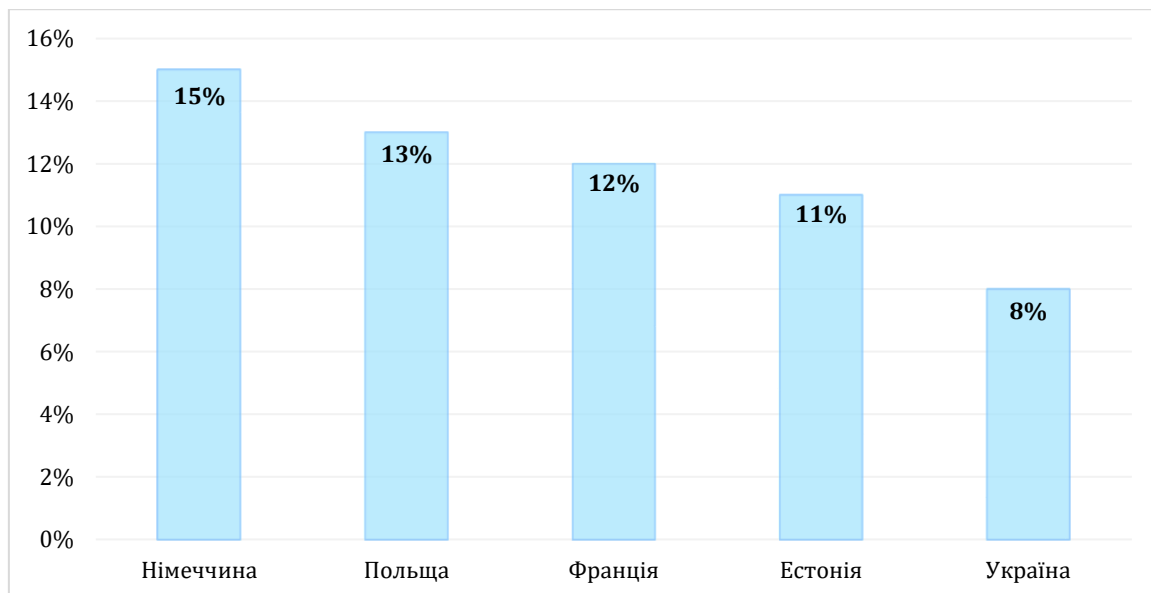

Рис. 2. Порівняльний аналіз рівня фінансової децентралізації у різних країнах (%)

Джерело: систематизовано автором за даними, наведеними у [6; 7; 14].

Результати дослідження показують, що рівень фінансової децентралізації в Україні (близько 8% ВВП) є нижчим, ніж у розвинених європейських країнах (Німеччина \approx 15 %, Польща \approx 13 %, Франція \approx 12 %, Естонія \approx 11 %). Таким чином, що українські громади мають у своєму розпорядженні менше фінансових ресурсів. Своєю чергою це обмежує їхні можливості самостійно планувати розвиток і реалізовувати місцеву політику. Водночас останніми роками

цей показник поступово зростає, що свідчить про позитивні зміни у бюджетній системі та рух у напрямі європейських стандартів.

У просторі Європейського Союзу процеси фінансової децентралізації асимілюються зі стимулюванням ефективності функціонування місцевих органів влади, що передбачає налагоджене бюджетне планування і активне залучення потенціалу цифрових технологій. В Україні ці процеси ще формуються. Тому існує потреба в подальшому вдосконаленні системи публічного управління.

Додатково проведений кореляційний аналіз підтвердив наявність тісного зв'язку між рівнем доходів місцевих бюджетів та економічним розвитком регіонів (коефіцієнт кореляції $r \approx 0,75-0,80$ за розрахунками на основі даних Державної служби статистики України). Це свідчить про те, що фінансово-бюджетна спроможність територіальних громад значною мірою залежить від рівня розвитку підприємництва, інвестиційної активності, стану інфраструктури та загальної економічної динаміки регіону. Іншими словами, ефективна бюджетна політика не може бути реалізована ізольовано від економічної політики розвитку територій [18].

Отримані результати свідчать, що для забезпечення фінансової спроможності територіальних громад необхідне:

- бюджетне регулювання;
- економічне стимулювання;
- інвестиційну політику;
- розвиток інституцій;
- узгодження фінансової політики з програмами регіонального розвитку [3; 19].

Таким чином, можна стверджувати, що децентралізація забезпечила сприятливі передумови для укріплення фінансових можливостей територіальних громад, у тому числі шляхом підвищення якості регіонального управління. Подальше удосконалення у даному напрямі має володіти векторністю нівелювання відмінностей між регіонами та підсиленням фінансової автономії громад.

6. Conclusions

Фінансова спроможність територіальних громад позиціюється індикатором ефективності функціонування органів місцевого самоврядування. Реформа децентралізації в Україні позитивно вплинула на місцеві бюджети:

- зросли доходи;
- збільшилася частка власних надходжень;
- зменшилася залежність від державних трансфертів.

Такі зміни характеризуються нерівномірністю: найкращі фінансові показники мають громади з розвиненою економікою та активним бізнесом, водночас громади зі слабким економічним потенціалом залишаються залежними від державної підтримки. Таке положення речей вказує на потребу більш гнучкого підходу до бюджетної політики та вдосконалення системи бюджетного вирівнювання.

Рівень фінансової децентралізації в Україні поки нижчий, ніж у більшості країн Європейського Союзу. Це означає, що існує потенціал для розширення фінансової самостійності громад. Також встановлено, що фінансова спроможність громад формується під впливом багатьох взаємопов'язаних чинників:

- рівня економічного розвитку;
- структури доходів;
- якості бюджетного планування;
- інвестиційної активності;
- ефективності управління.

Як свідчать результати дослідження, досягнення підвищення ефективності публічного управління фінансово-бюджетною спроможністю територіальних громад можливе у разі впровадження комплексної стратегії удосконалення бюджетної політики. Вона має бути спрямована на укріплення місцевої бюджетної доходної бази й підвищення інституційної спроможності органів місцевого самоврядування. Необхідним елементом стратегії вбачається інтеграція сучасних цифрових інструментів управління. Перспективний розвиток системи

публічного управління має бути спрямований на забезпечення сталого розвитку регіонів, підвищення фінансової самодостатності територіальних громад, зменшення регіональних диспропорцій.

References

1. Bondaruk, T. (2025). Biudzhetna detsentralizatsiia ta stiikist mistsevykh finansiv v umovakh hlobalnykh shokiv [Budget decentralization and resilience of local finances under global shocks]. *Acta Academiae Beresasiensis. Economics*, (11), 246–263. <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2025-11-246-263> (in Ukrainian)
2. Dul'ska, I. V. (2024). Tsyfrovizatsiia terytorialnykh hromad Ukrainy pid chas viiny: instytutsiini aspekty detsentralizatsii [Digitalization of territorial communities in Ukraine during wartime: institutional aspects of decentralization]. *Ukrainskyi sotsium – Ukrainian Society*, (1–2), 88–89. http://inas.nbu.gov.ua/j-pdf/Usoc_2024_1-2_5.pdf (in Ukrainian)
3. Hoi, N. V., Zhuk, O. I., Drabchuk, N. Yu., Dudkevych, V. I., & Shtefurak, A. I. (2025). Upravlinnia stalym rozvytkom terytorialnykh hromad v umovakh viiny [Managing the sustainable development of territorial communities in wartime]. *Suspilstvo ta natsionalni interesy – Society and national interests*, 3(11), 641–654. [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-3\(11\)-641-654](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-3(11)-641-654) (in Ukrainian)
4. Khalavchuk, V. O. (2026). Mekhanizm fiskalnoi detsentralizatsii v Ukraini ta krainakh YeS: porivnialnyi analiz i finansovi naslidky dlia mistsevoho samovriaduvannia [Mechanism of fiscal decentralization in Ukraine and EU countries: comparative analysis and financial implications]. *Aktualni problemy staloho rozvytku – Current Issues of Sustainable Development*, 3(1), 176–182. [https://doi.org/10.60022/3\(1\)-21S](https://doi.org/10.60022/3(1)-21S) (in Ukrainian)
5. Koliada, T. A., & Prozorov, Yu. V. (2022). Lokalizatsiia hlobalnykh mekhanizmiv zaluchennia kredytnykh ta investytsiinykh resursiv dlia zmitsnennia finansovoi spromozhnosti terytorialnykh hromad Ukrainy [Localization of global mechanisms for attracting credit and investment resources to strengthen financial capacity of territorial communities]. *Problemy ekonomiky – Problems of Economy*, (3), 149–155. <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2022-3-149-155> (in Ukrainian)
6. Ministry of Finance of Ukraine. (n.d.). *Mistsevi biudzhety* [Local budgets]. <https://mof.gov.ua/uk/local-budgets> (in Ukrainian)
7. Ministry of Finance of Ukraine. (n.d.). *Spending.gov.ua: Yedynyi veb-portal vykorystannia publichnykh koshtiv* [Public funds portal]. <https://spending.gov.ua> (in Ukrainian)
8. Moroz, S. (2025). Rol instrumentiv biudzhetnoi polityky v usunenii dysproportsii rehionalnoho ekonomichnoho rozvytku [The role of budget policy instruments in reducing regional economic disparities]. *Yevropeyskyi naukovyi zhurnal ekonomichnykh ta finansovykh innovatsii – European Scientific Journal of Economic and Financial Innovation*, 2(16), 191–200. <https://doi.org/10.32750/2025-0218> (in Ukrainian)
9. Pronko, L., Kolesnyk, T., & Hutsol, M. (2024). Vplyv detsentralizatsii na efektyvnist upravlinnia v obiednanykh terytorialnykh hromadakh Ukrainy [Impact of decentralization on management efficiency in united territorial communities of Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, (65). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-62> (in Ukrainian)
10. Prushkiv'ska, E. V., & Prushkiv'skyi, V. H. (2025). Evoliutsiia instytutiv detsentralizatsii ekonomichnoi vlady v Ukraini: teoretychni zasady ta makroekonomichni efekty [Evolution of decentralization institutions of economic power in Ukraine: theoretical foundations and macroeconomic effects]. *Innovatsiina ekonomika – Innovative Economy*, (4), 149–157. <https://doi.org/10.37332/> (in Ukrainian)
11. Rudenko, V. V., & Bei, S. O. (2024). Mistseve opodatkovannia v umovakh finansovoi detsentralizatsii v Ukraini [Local taxation in the context of fiscal decentralization in Ukraine]. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk – Current Issues of Economic Sciences*, (6). <https://doi.org/10.5281/zenodo.14603713> (in Ukrainian)
12. Shalashna, A. (2023). Finansovo-biudzhetna polityka yak instrument sotsialno-ekonomichnoho rozvytku krainy [Fiscal policy as a tool of socio-economic development]. *Ekonomichniy visnyk universytetu – Economic Bulletin of the University*, (58), 17–23. <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1209694> (in Ukrainian)
13. Skoryk, M., Brukhal, V., & Horelyk, D. (2023). Finansove zabezpechennia obiednanykh terytorialnykh hromad: problemy ta shliakhy yikh vyrishennia [Financial support of united territorial communities: problems and solutions]. *Molodyi vchenyi – Young Scientist*, 5(117), 174–178. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-5-117-34> (in Ukrainian)
14. Verkhovna Rada of Ukraine. (2010). *Biudzhetni kodeks Ukrainy* [Budget Code of Ukraine] (Law of Ukraine No. 2456-VI). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (in Ukrainian)

15. Vozniak, H., Kaplenko, H., & Koval, V. (2022). Detsentralizatsiia yak osnova zmitsnennia finansovoi samodostatnosti ta rozvytku terytorialnykh hromad [Decentralization as a basis for strengthening financial self-sufficiency and development of territorial communities]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, (42). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-24> (in Ukrainian)
16. Zakhidna, O., Kozik, M., & Hrytsai, R. (2024). Mizhbiudzhetni vidnosyny terytorialnykh hromad v umovakh viiny [Interbudgetary relations of territorial communities under wartime conditions]. *Finansovyi prostir – Financial Space*, 1–2(53), 198–206. [https://doi.org/10.30970/fp.1-2\(53\).2024.198205206](https://doi.org/10.30970/fp.1-2(53).2024.198205206) (in Ukrainian)
17. Zaluzhna, Z. (2024). Instytutysiinyi vplyv derzhavy na efektyvnist funktsionuvannia mekhanizmu biudzhetuвання orhaniv derzhavnoi vlady Ukrainy: teoretychni aspekty ta praktychni pidkhody [Institutional influence of the state on the efficiency of budgeting mechanisms of public authorities in Ukraine: theoretical and practical aspects]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, (70). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-109> (in Ukrainian)
18. Zhuk, O., & Hoi, N. (2023). Tax policy formation in the context of European integration processes. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*, 10(2), 69–76. <https://doi.org/10.15330/jpnu.10.2.69-76>
19. Zhuk, O., Hoi, N., Lopushynskyi, I., Drabchuk, N., & Matyichuk, A. (2024). Innovative mechanisms of public management for sustainable territorial development: digitization, analytics, and communication. *Cadernos de Educação, Tecnologia e Sociedade – Brazilian Journal of Education, Technology and Society*, (17), se4. <https://doi.org/10.14571/brajets.v17.nse4>